

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17Co/271/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3812201595
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Emília Zimová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3812201595.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Emílie Zimovej a sudcov JUDr. Gabriely Janákovej a Mgr. Ivana Kubínyiho v právnej veci navrhovateľa: Ing. I. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom T., ul. J. č. XXX/XX, proti odporcovi : Ing. R. V. - Y. so sídlom T., ul. Y. č. XX/X, IČO: 40 837 653, zast. JUDr. Y. L., advokátom so sídlom W. C., Q. č. XXX, o neplatnosť zmluvy o pôžičke, na odvolanie oboch účastníkov proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 05. októbra 2015 č. k. 12C/17/2012-397, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd napadnutým rozsudkom určil, že zmluva o pôžičke zo dňa 05.09.2008 uzatvorená medzi Ing. R. V. - M..S., IČO: 40 837 653, nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom T., Y. XXX/XX, ako veriteľom a Ing. I. N., nar. XX.XX.XXXX, r.č. XXXXXX/XXXX, trvale bytom T., J. XXX/XX ako dlžníkom je v časti dojednaní o zmluvných úrokoch a zmluvnej pokuty neplatná. V prevyšujúcej časti návrh zamietol. Vyslovil, že o náhrade trov konania rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia. Svoje rozhodnutie odôvodnil popisom vykonaných dôkazov, z ktorých zistil, že dňa 05.09.2008 bola uzatvorená písomná zmluva o pôžičke medzi účastníkmi a spoločnosťou

M. s.r.o., so sídlom v W. - F., že odporca ako veriteľ poskytol navrhovateľovi ako dlžníkovi peňažnú pôžičku vo výške 4.000.000,- Sk, na obdobie od 05.09.2008 do 31.12.2011 s úrokom 15% ročne. Účastníci sa v zmluve dohodli, že úrok vo výške 50.000,- Sk je splatný vždy k 20. dňu kalendárneho mesiaca s tým, že v prípade nezaplatenia úroku na účet veriteľa je splatná celá pôžička okamžite. Zároveň dohodli, že prvý úrok vo výške 25.000,- Sk je splatný pred podpísaním zmluvy o pôžičke. Finančné prostriedky podľa zmluvy boli vyplatené pri podpísaní zmluvy. RPMN bola dohodnutá na 15%. Zároveň sa účastníci dohodli, že finančné prostriedky budú zabezpečené záložným právom k nehnuteľnostiam v k. ú. T., ktorých vlastníkom je spoločnosť M., s.r.o., so sídlom W. - F.. Navrhovateľ ako dlžník sa v zmluve zaviazal platiť úrok 50.000,- Sk mesačne s tým, že úrok je splatný mesačne dopredu s tým, že ak nebude úrok takto zaplatený, stáva sa splatná celá nesplatená suma pôžičky. Pre prípad omeškania si zmluvné strany dohodli zmluvnú pokutu vo výške 2% z nesplatenej sumy za každý, aj začatý mesiac omeškania. Navrhovateľ sa v zmluve zaviazal zaplatiť aj poplatok za poskytnutie pôžičky vo výške 19.163,- Sk. V zmluve sa zároveň nachádza aj ručiteľské vyhlásenie spoločnosti M., s.r.o., podľa ktorého táto spoločnosť ako ručiteľ vyhlásila veriteľovi, že v prípade, ak dlžník nesplätí celý dlh opísaný v zmluve o pôžičke, zaväzuje sa uhradiť dlh za dlžníka. Z výdavkového pokladničného dokladu zo dňa 05.09.2008 mal súd zistené, že odporca vyplatil navrhovateľovi v uvedený deň 4.000.000,- Sk z titulu poskytnutej pôžičky, ktorý doklad podpísali navrhovateľa ako príjemca a odporca ako osoba vyhotoviteľa. Ďalej podľa pokladničného dokladu z 05.09.2008 mal súd zistené, že v uvedený deň uhradil navrhovateľ odporcovi ako príjemcovi sumu 25.000,- Sk ako úroky z pôžičky. Navrhovateľ si spočiatku svoje zmluvné povinnosti voči odporcovi plnil až do februára 2009. Listom zo dňa 16.01.2012

vyzval odporca prostredníctvom svojho právneho zástupcu navrhovateľa na okamžité splnenie dlhu - pôžičky v sume 132.775,67 eur, t. j. 4.000.000,- Sk s príslušenstvom s tým, že ak navrhovateľ záväzok zo zmluvy o pôžičke nesplní, pristúpi odporca k jeho vymáhaniu, pričom splnenie dlhu bude vymáhať aj od ručiteľa. Zo všetkých zmlúv o pôžičkách uzatvorených medzi účastníkmi mal súd ďalej zistené, že odporca poskytol navrhovateľovi najskôr 28.05.2008 pôžičku v sume 4.000.000,- Sk prevodom z účtu na účet navrhovateľa, ktorá bola zabezpečená zriadením záložného práva na nehnuteľnosti a notárskou zápisnicou. Z tejto boli zaplatené úroky v sume 80.000,- Sk mesačne v dňoch 17.06.2008 a 17.07.2008 a pôžička bola vrátená dňa 28.07.2008 v hotovosti v pokladni odporcu. Ďalej išlo o pôžičku zo dňa 08.07.2008 na sumu 4.000.000,- Sk vložením finančných prostriedkov na účet navrhovateľa a zabezpečená bola zriadením záložného práva na nehnuteľnosti a notárskou zápisnicou, zaplatené úroky z pôžičky v sume 80.000,- Sk za mesiac. Pôžička bola vrátená 12.08.2008 v hotovosti do pokladne odporcu, kvitancia na výmaz záložného práva je z 12.08.2008. Ďalej dňa 28.07.2008 poskytol odporca navrhovateľovi pôžičku vo výške 6.000.000,- Sk bola poskytnutá v hotovosti, zabezpečená zriadením záložného práva a notárskou zápisnicou. Ďalšia pôžička nebola vrátená, bola vymáhaná v exekučnom konaní. Súd prvého stupňa považoval za daný naliehavý právny záujem na požadovanom určení, ktorý zdôvodňoval navrhovateľ jednak tým, že sa nachádza v stave právnej neistoty, keďže z neplatnej zmluvy odporca ako veriteľ vymáha plnenie, a to istiny aj s príslušenstvom v exekučnom konaní po tom, čo plnenie zo zmluvy vyhlásil za splatné. Naliehavý právny záujem navrhovateľa na určenie neplatnosti zmluvy o pôžičke zo dňa 05.09.2008 považoval za daný predovšetkým vzhľadom na jej preventívny charakter, keď odporca tvrdí, že z titulu pôžičky mu navrhovateľ dlhuje celú istinu, časť zmluvných úrokov a domáha sa v exekučnom konaní okrem istiny a úrokov aj vymoženía zmluvnej pokuty z celej nesplatennej pôžičky až do úplného zaplatenia. Na majetok navrhovateľa je v súčasnosti vyhlásená reštrukturalizácia, ktoré konanie doteraz nie je právoplatne skončené a v rámci ktorého došlo k schváleniu reštrukturalizačného plánu a keďže správca poprel pohľadávky všetkých veriteľov, ktorí si prihlásili svoje pohľadávky, prebiehajú súdne konania o určenie pravosti pohľadávok. Za tohto stavu sa navrhovateľ nachádza v stave právnej neistoty, pretože v prípade vymoženía plnenia na základe neplatnej zmluvy o pôžičke by nastalo na strane odporcu bezdôvodné obohatenie. Zmeniť tento stav navrhovateľ nemôže iným spôsobom, len vyslovením neplatnosti zmluvy o pôžičke, pretože je vylúčené aby sa domáhal svojich nárokov žalobou na plnenie. Pokiaľ súd posúdi platnosť alebo neplatnosť zmluvy o pôžičke, vytvorí sa medzi účastníkmi pevný právny základ o tom, koľko a z akého právneho úkonu navrhovateľ odporcovi dlhuje a tým i ďalšia možnosť právnych krokov u oboch účastníkov. Konštatoval, že zmluva o pôžičke uzavretá podľa § 657 Občianskeho zákonníka je reálnou zmluvou, pričom pre uzavretie dohody o pôžičke sa nevyžaduje písomná forma a táto môže byť uzavretá aj ústne. Podstatnou náležitosťou obsahu takejto dohody je okrem označenia zmluvných strán predovšetkým určenie predmetu pôžičky, z obsahu zmluvy musí vyplývať i povinnosť dlžníka vrátiť veci rovnakého druhu. Keďže táto zmluva je reálnou zmluvou, k jej uzavretiu zákon vyžaduje i skutočné odovzdanie predmetu pôžičky veriteľom dlžníkovi, k čomu aj v skutočnosti došlo. Súd prvého stupňa sa v celom rozsahu stotožnil s tvrdením navrhovateľa o neprimeranej výške v zmluve dohodnutých úrokov z poskytnutej istiny, aj keď v období roku 2008 poskytovali aj banky úvery za vyššie úroky ako 15% ročne. Podľa názoru súdu prvého stupňa však 15% ročný zmluvný úrok z istiny 4.000.000,- Sk a pri dobe trvania pôžičky viac ako 39 mesiacov je neprimerane vysoký s prihliadnutím na zabezpečenie úveru zmluvnou pokutou a záložným právom k nehnuteľnosti. Z takto dohodnutého zmluvného úroku po dobu trvania pôžičky by odporca získal približne 1.950.000,- Sk, t. j. 50.000,- Sk za jeden mesiac x 39 mesiacov, čo v porovnaní s istinou predstavuje takmer polovicu pôžičky. V tomto smere je namieste aj argumentácia navrhovateľa, že v roku 2008 sa obdobné hypotekárne úvery bankami poskytovali za niekoľkonásobne nižší úrok od 3 do 5% ročne. Za absolútne neprijateľné považoval súd prvého stupňa dojednanie účastníkov o splatnosti zmluvného úroku vždy k 20. dňu v mesiaci, pričom prvý úrok vo výške 25.000,- Sk mal byť splatný ešte pred podpísaním zmluvy a mesačný úrok je podľa zmluvy splatný dopredu. Nezaplatenie čo i len jednej splátky úroku znamená splatnosť pôžičky okamžite a nasledujúci deň je dlžník v omeškaní so splatením celého dlhu. Vyslovil názor, že splácanie úroku dohodnutým spôsobom s dohodnutým následkom jeho nesplácania vykazuje znaky agresívnej praktiky. Vyhodnotil preto celé dojednanie účastníkov v zmluve o výške, spôsobe splácania, splatnosti zmluvných úrokov za neplatné pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 3 ods. 1 v spojení s § 39 Občianskeho zákonníka s tým, že takto dohodnuté podmienky nezodpovedajú uznávaným pravidlám slušnosti a dobrým mravom. Neakceptoval však tvrdenia navrhovateľa o tom, že v danom zmluvnom vzťahu používa zvýšenú ochranu s poukazom na zákonné ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, resp. spotrebiteľských úveroch. Konštatoval, že v zmysle § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej

činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti a rovnako aj v zmysle § 3 ods. 2 Zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch je spotrebiteľom osoba, ktorej bol poskytnutý úver na iný účel ako výkon povolania, zamestnania, podnikania. Poukázal na to, že navrhovateľ si zapožičal viacerými pôžičkami v priebehu troch mesiacov spolu sumu 16.000.000,- Sk čo nasvedčuje tomu, že sa nejednalo o pôžičku na súkromné účely. Považoval za preukázané, že pri pôžičke zo dňa 05.09.2008 nevystupoval navrhovateľ ako fyzická osoba nepodnikateľ, čo je zrejme aj z jeho samotného tvrdenia na pojednávaní súdu prvého stupňa, kde uviedol, že pôžičku v celej sume použil na splatenie úrokov z predchádzajúcej pôžičky z roku 2004, ktorú mal od zahraničného obchodného partnera, od ktorého si požičal sumu 4.000.000,- Sk na 36% úrok. Neuveril ani tvrdeniu navrhovateľa, že peniaze z predchádzajúcich pôžičiek použil na splatenie súkromných pôžičiek, ktoré mal od oboch obchodných spoločností M. s.r.o. a M. H., s.r.o., v ktorých mal personálne a majetkové prepojenie. O tom, že by si vypožičal od týchto firiem nevedela nič ani účtovníčka z firmy, ktorá bola vypočítaná v konaní ako svedkyňa. Zároveň neuveril navrhovateľovi ani tú skutočnosť, že nemal možnosť sa so zmluvou o pôžičke oboznámiť, poznať jej obsah a meniť ju. Bolo preukázané, že navrhovateľ uzavrel v priebehu roku 2008 s odporcom najmenej šesť zmlúv o pôžičke, odovzdal odporcovi do dispozície svoj občiansky preukaz, listy vlastníctva o jeho majetku, a to všetko pre účely prípravy zmlúv. Na pojednávaní nepoprel, že mal možnosť si zmluvu prezrieť, prípadne si vymeniť jej prečítanie, avšak nemal možnosť sa oboznámiť s dôsledkami zmluvy, pretože nie je právnik. Poukázal na to, že navrhovateľ bol dlhoročným podnikateľom, mal skúsenosti z pôžičiek aj z minulých rokov a dokonca aj z minulého obdobia s odporcom, a preto mal byť aj on náležite opatrný pri podpise písomnej zmluvy o pôžičke s uvedením si všetkých dôsledkov. Navrhovateľ v skutočnosti dojednané podmienky zmluvy o pôžičke spočiatku bez výhrad akceptoval, keď až do februára 2009 v zmysle dohody s odporcom pravidelne mesačne platil úroky z pôžičky. Súd prvého stupňa preto čiastočne vyhovel návrhu, a to v časti o vyslovenie neplatnosti zmluvy o pôžičke v časti dojednaného úroku pôžičky a zmluvnej pokuty podľa § 41 Občianskeho zákonníka, tieto považoval za absolútne neplatné. V ostatnej časti považoval zmluvu o pôžičke zo dňa 05.09.2008 za platne uzavretú. Nestotožnil sa s tvrdením navrhovateľa, že všetky rozhodujúce dojednania uvedené v zmluve sú postihnuté vadou tak, že celá zmluva a nielen jej jednotlivé časti sú v rozpore so zákonom z dôvodu, že svojim obsahom a účelom obchádzajú zákon, sú nezákonné a priečia sa dobrým mravom, pretože na základe zmluvy o pôžičke na základe slobodnej vôle účastníkov v zmysle ust. § 657 Občianskeho zákonníka prenechal odporca navrhovateľovi peniaze vo výške 4.000.000,- Sk a navrhovateľ sa tieto zaviazal vrátiť do 31.12.2011, pričom išlo o podstatnú náležitosť zmluvy o pôžičke.

Proti rozsudku okresného súdu podali v zákonnej lehote odvolanie obaja účastníci.

Odporca prostredníctvom svojho právneho zástupcu podal odvolanie vo výroku, ktorým bolo návrhu na začatie konania čiastočne vyhovené a navrhol rozsudok okresného súdu v tejto časti zmeniť tak, že návrh bude zamietnutý aj v tejto časti. Súdu prvého stupňa vyčítal, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p., že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na to, že Okresný súd Trenčín uznesením zo dňa 19.05.2014 sp. zn. 40Er/2/2014 povolil reštrukturalizáciu navrhovateľa - dlžníka Ing. I. N. M. s miestom podnikania V. 73X/XX W. - F.. Pohľadávku vyplývajúcu zo zmluvy o pôžičke, platnosť ktorej sa posudzuje v tomto konaní si odporca v zákonnej lehote uplatnil v reštrukturalizácii prihláškou pohľadávky zo dňa 20.06.2014 voči terajšiemu navrhovateľovi v poradí označenom ako iná pohľadávka vo výške istiny 132.775,67 eur s príslušenstvom. Reštrukturalizačný správca v zmysle § 124 ods. 1, 2 Zák. č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii poprel prihlásené pohľadávky takmer všetkých veriteľov, čím znemožnil ich hlasovanie o prijatí alebo odmietnutí reštrukturalizačného plánu. Odporca preto podal incidenčnú žalobu, predmetom ktorej je určenie pravosti, dôvodnosti a vymáhateľnosti prihlásenej pohľadávky vyplývajúcej zo zmluvy o pôžičke zo dňa 05.09.2008, platnosť ktorej sa posudzuje v tomto konaní. Konanie je vedené pred Okresným súdom Trenčín sp. zn. 36Cbi/93/2014, ktoré dosiaľ nebolo skončené. Poukázal na príslušné ustanovenia Zák. o konkurze a reštrukturalizácii, z ktorých vyplýva, že aj konanie v danej veci má byť prerušené. Ďalej vyčítal súdu prvého stupňa, že akceptoval naliehavý právny záujem navrhovateľa na danom určení práve s odkazom na priebeh reštrukturalizácie. Zdôraznil, že v danom prípade išlo výlučne o právne vzťahy medzi podnikateľskými subjektmi a použitie finančných prostriedkov na podnikanie, z čoho plynula aj výška dohodnutých úrokov a zmluvnej pokuty. Zdôraznil, že účastníci konania sa poznali, v minulosti mali obchodné vzťahy a v predmetnom prípade išlo o opakované požičiavanie peňazí, ktoré mali byť použité na podnikateľskú činnosť navrhovateľa. Výška

úroku bola pritom dohodnutá vzhľadom na ekonomické podmienky r. 2008 a všetky okolnosti prípadu nasvedčovali o tom, že je primeraná a bežná v obdobných zmluvách o pôžičkách a rovnako aj pokiaľ ide o zmluvnú pokutu, tak podmienky považoval za určité, zrozumiteľné a nezameniteľné s tým, že v časovom období r. 2008 bola bežná a primeraná zmluvná pokuta v omnoho vyššej sadzbe než dohodli účastníci zmluvy. Pri iných pôžičkách poskytovaných iným dlžníkom za iných podmienok bola obvykle dohodnutá zmluvná pokuta vo výške 1% z omeškanej sumy denne.

Navrhovateľ navrhol rozsudok okresného súdu zmeniť aj vo výroku týkajúcom sa neplatnosti zmluvy o pôžičke nielen príslušenstva tak, že bude určené, že celá zmluva o pôžičke zo dňa 05.09.2008 je neplatná. Súdu prvého stupňa vyčítal, že dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukazoval predovšetkým na to, že odporca mal navrhovateľovi poskytnúť ako pôžičku sumu 4.000.000,- Sk, navrhovateľ mal platiť úrok vo výške 15% p.a. v sume 50.000,- Sk mesačne a tento úrok mal platiť jeden mesiac vopred. Predložené doklady preukazujú, že dňa 05.09.2008 bolo navrhovateľovi vyplatené 4.000.000,- Sk a zároveň, že navrhovateľ zaplatil 50.000,- Sk ako úrok a aj v ten istý deň poplatok za vyhotovenie zmluvy o pôžičke, pričom doklady o úhrade sú súčasťou spisu. Vывodil z toho záver, že reálne mala byť navrhovateľovi poskytnutá suma 3.950,- Sk mínus poplatok za vyhotovenie zmlúv a notárskej zápisnice. Reálne teda bola navrhovateľovi odovzdaná iná suma ako je uvedené na zmluve o pôžičke. Keďže zmluva o pôžičke je reálny kontrakt, platí, že ráno musí byť odovzdaná suma veriteľom pri podpise zmluvy o pôžičke. Nemohla preto platne vzniknúť zmluva o pôžičke, a to ani v časti istiny ani v časti príslušenstva. Nesprávnosť hodnotení súdu podľa navrhovateľa spočíva práve v zistení, aká suma bola reálne pri podpise zmluvy o pôžičke zo dňa 05.09.2008 vyplatená. Odporcovi teda objektívne nevznikol nárok na úrok v deň poskytnutia pôžičky a pokiaľ si tento uplatnil vybral úrok v deň, kedy bola podpísaná zmluva o pôžičke, teda reálne neodovzdal sumu uvedenú na zmluve dlžníkovi. Citoval ďalej ustanovenie § 39 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza, alebo sa prieči dobrým mravom. Poukázal na znenie zákona, ktorým je súd viazaný a podľa ktorého je neplatný právny úkon, nie časť právneho úkonu, ak je obsah právneho úkonu, teda zmluvy o pôžičke v rozpore s dobrými mravmi. Za nesprávne právne posúdenie považoval keď aj súd prvého stupňa ostatné ustanovenia zmluvy neposudzoval podľa ust. o spotrebiteľských úveroch, t. j. keď odoprel navrhovateľovi postavenie spotrebiteľa.

Krajský súd preskúmal vec v zmysle ust. § 212 ods. 1 O.s.p. v celom rozsahu a zistil, že rozsudok okresného súdu je potrebné potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O.s.p., pretože je vo výroku vecne správny. Rozhodol bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 214 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým sa končí konanie vo veci samej možno v zmysle ust. § 205 ods. 2 O.s.p. odôvodniť len okolnosťami uvedenými pod písm. a/ až f/ cit. zákonného ustanovenia.

Odporca v odvolaní vyčíta súdu prvého stupňa predovšetkým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p., čo je dôvodom na odvolanie podľa § 205 ods. 2 písm. a/ O.s.p.. V cit. zákonom ustanovení sú uvedené dôvody pre zrušenie rozhodnutia súdu prvého stupňa odvolacím súdom. Odporca v odvolaní výslovne neoznačuje ani jeden z týchto uvedených dôvodov na zrušenie uvedenými v § 221 ods. 1 pod písm. a/ až j/. V spojení s uplatnením dôvodu na odvolanie uvedeným v § 205 ods. 2 písm. b/ (konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci) je zrejmé, že vyčíta súdu prvého stupňa, že vo veci rozhodol, hoci toto konanie má byť zo zákona prerušené podľa § 118 ods. 4 Zák. o konkurze a reštrukturalizácii.

Tá skutočnosť, že Okresným súdom Trenčín bola uznesením zo dňa 19.05.2014 povolená reštrukturalizácia navrhovateľa ako dlžníka, bola známa aj súdu prvého stupňa. Možno sa zároveň stotožniť aj s názorom odporcu uvádzaným v odvolaní o tom, že dôsledkom takéhoto stavu dochádza v zmysle ust. § 118 ods. 4 Zák. o konkurze a reštrukturalizácii k ex lege prerušeniu a následne zastaveniu konaní týkajúcich sa uplatnených pohľadávok. Nepochybné je, že predmetná pohľadávka bola uplatnená aj v reštrukturalizačnom konaní. Nepochybné zároveň je (uvádza to aj odporca v odvolaní), že reštrukturalizačný správca poprel pohľadávky, následne prebieha incidenčné konanie, ktoré dosiaľ nebolo ukončené a podľa zistenia súdu prvého stupňa toto konanie je prerušené - odročené a súd čaká na výsledok konania v danej veci. Práve tá skutočnosť, že správca poprel pohľadávky a

následne prebieha incidenčné konanie má za následok, že na danú vec nemožno aplikovať ustanovenie § 118 ods. 4 Zákona o konkurze a reštrukturalizácii z jeho zákonným dôsledkom, t. j. prerušenie a následné zastavenie konania.

Odvolačný súd preskúmaním zistil, že odporca neuplatnil opodstatnené ani ďalšie dva dôvody na odvolanie (súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, čo je dôvodom na odvolanie podľa § 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p.) ako ani ďalšieho dôvodu, t. j., že rozhodnutie súdu prvého stupňa by vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci, čo je dôvodom na odvolanie podľa § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p..

Podstata odvolacieho dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p. spočíva predovšetkým v nesprávnom postupe súdu prvého stupňa pri hodnotení výsledkov dokazovania. Dôsledkom toho je, že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplývajú, alebo neboli účastníkmi prednesené, prípadne, že neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané alebo vyplývajú z prednesov účastníkov. Nesprávne skutkové zistenia môžu byť aj výsledkom logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov. Odporca v odvolaní vychádza z odlišných skutkových záverov než prvostupňový súd a robí z vykonaných dôkazov vlastné skutkové závery týkajúce sa skutočnosti, či dojednané úroky z pôžičky uzavretej medzi účastníkmi a zmluvná pokuta boli dohodnuté v rozpore s dobrými mravmi.

Za skutkové zistenia, ktoré nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní sa považuje taký výsledok hodnotenia dôkazov súdom, ktorý nezodpovedá postupu vyplývajúcejmu z ust. § 132 O.s.p.. Podľa cit. ustanovenia hodnotí súd dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci. Nesprávne hodnotenie dôkazov by bolo možné vytknúť prvostupňovému súdu v prípade, ak by zobral do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov nevyplývajú, ani inak nevyšli v konaní najavo, prípadne, že by si nepovšimol rozhodné skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli v konaní najavo, prípadne preto, že pri hodnotení dôkazov, poprípade poznatkov, ktoré vyplývajú z prednesov účastníkov alebo vyšli najavo inak z hľadiska ich závažnosti, zákonnosti, pravdivosti alebo vieryhodnosti je logický rozpor, alebo ak hodnotenie dôkazov odporuje ustanoveniam § 133 - 135 O.s.p..

Odvolačím dôvodom podľa ust. § 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p. preto možno napadnúť výsledok činnosti pri hodnotení dôkazov, na ktorého nesprávnosť je možné usudzovať len zo spôsobu, ako k nemu súd dospel. Ak nie je možné súdu v tomto smere vytknúť žiadne pochybenie, nie je možné ani polemizovať s jeho skutkovými závermi.

Preskúmaním zistil odvolací súd, že súd prvého stupňa svoj záver o neplatnosti dohodnutého príslušenstva zmluvy o pôžičke uzavretej medzi účastníkmi 05.09.2008 vyvodil porovnaním dohodnutých úrokov s úrokmi, ktoré poskytovali v danom období banky, ďalej v pomere ku výške poskytnutej pôžičky, dobe splatnosti úrokov tak, ako boli dojednané s tým, že úroky by predstavovali pri danom dojednaní takmer sumu 50% z poskytnutej pôžičky. Záver súdu prvého stupňa o tom, že takto dohodnutá výška a spôsob splácania ako aj splatnosť zmluvných úrokov treba považovať za neplatné pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 3 ods. 1 v spojení s § 39 Občianskeho zákonníka, keďže nezodpovedajú uznávaným pravidlám slušnosti a dobrým mravom.

Za nesprávne vyvodený záver nie je možné považovať ani stanovisko súdu prvého stupňa k otázke naliehavého právneho záveru navrhovateľa na danom určení. Preskúmaním zistil odvolací súd, že súd prvého stupňa v súlade s ustanovením § 80 písm. c/ O.s.p. považoval stav navrhovateľa za neistý v dôsledku čoho aj pristúpil k prejednaniu veci samej. Je zrejme práve z prebiehajúceho konania o reštrukturalizácii ako aj následných konaní o incidenčných žalobách, že pre vymáhanie a súčasné postavenie navrhovateľa je dôležité ustáliť v akom rozsahu je opodstatnená pohľadávka odporcu voči nemu. Neprejednanie veci v dôsledku konštatovania nedostatku naliehavého záujmu by hraničilo s odmietnutím spravodlivosti.

Odvolačný súd nepovažoval za opodstatnené ani odvolanie navrhovateľa, ktoré smerovalo proti výroku, ktorým bol zamietnutý návrh o neplatnosť zmluvy o pôžičke pokiaľ ide o istinu 4.000.000,- Sk.

Z úvodu odvolania navrhovateľa tak vyplýva, že rovnako uplatňuje dôvody na odvolanie podľa § 205 ods. 2 písm. d/ (súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) a písm. f/ (rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci).

Predpoklady úspešného uplatnenia dôvodu na odvolanie podľa § 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p. boli uvedené vyššie, v súvislosti s odvolaním odporcu.

Pokiaľ ide o dôvod na odvolanie podľa § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p. tak podľa súdnej praxe sa za nesprávne právne posúdenie považuje mylná aplikácia a výklad právnej normy na zistený skutkový stav alebo použitie právnej normy, ktorú na skutkový stav vôbec nemožno použiť.

Navrhovateľ v odvolaní zdôrazňuje charakter pôžičky uzatvorenej podľa § 657 Občianskeho zákonníka ako reálneho kontraktu z čoho vyplýva, že reálne mala byť aj navrhovateľovi poskytnutá dohodnutá suma. Reálny charakter zmluvy o pôžičke spočíva aj v tom, že k uzatvoreniu zmluvy dochádza odovzdaním finančných prostriedkov, čo znamená, že zmluva o pôžičke nemusí byť uzatvorená písomne. V prípade, pokiaľ je uzatvorená písomne ako je tomu aj v danom prípade, ide v podstate o dôkaz o tom, ako sa účastníci dohodli.

V danom prípade vyplýva zo spisu (a zdôrazňuje to aj navrhovateľ v odvolaní), že podľa predloženého dokladu odporca navrhovateľovi 05.09. vyplatil 4.000.000,- Sk a zároveň, že navrhovateľ zaplatil 50.000,- Sk ako úrok a zároveň v ten istý deň aj poplatok za vyhotovenie zmluvy o pôžičke, pričom doklad o úhrade je súčasťou súdneho spisu. Navrhovateľ teda v prvostupňovom ani odvolacom konaní žiadnym spôsobom nespochybnil, že mu odporca vyplatil titulom pôžičky sumu 4.000.000,- Sk tak ako bolo dohodnuté, ale zároveň v ten istý deň mal zaplatiť odporcovi už aj prvú splátku úroku vo výške 50.000,- Sk a zároveň poplatok za vyhotovenie zmluvy vo výške 829,85 eur.

Argumentácia navrhovateľa o tom, že navrhovateľovi bola odovzdaná pri uzatváraní zmluvy o pôžičke reálne iná suma, než bolo dojednané, čo uplatňuje aj dôvod neplatnosti tejto zmluvy, neobstojí.

Zo zmluvy ako aj výdavkových a príjmových dokladov vydaných v ten istý deň účastníkmi konania jednoznačne vyplýva, že bola dohodnutá zmluva o pôžičke vo výške 4.000.000,- Sk, t. j. 32.775,68 eur, ktorá suma bola aj navrhovateľovi vyplatená a zároveň potvrdzoval odporca, že v ten istý deň prijal od navrhovateľa prvú splátku úrokov každú vo výške 25.000,- Sk, t. j. po 829,85 eur a zároveň, že navrhovateľ zaplatil poplatok za vyhotovenie zmluvy tak, ako bol dohodnutý v bode IV. zmluvy, podľa ktorého mal dlžník zaplatiť poplatok za poskytnutie pôžičky vo výške 19.163,- Sk pri podpísaní zmluvy v hotovosti. Uvedené skutočnosti nie sú totožné s obvyklým postupom pri uzatváraní zmlúv o pôžičke, kedy sa preukáže, že ide o rozpor medzi údajom na písomne vyhotovenej zmluve a reálne odovzdanou čiastkou z dôvodu skrytých poplatkov alebo úrokov. V danom prípade navrhovateľ v deň uzatvorenia zmluvy zároveň plnil dohodnutú prvú splátku úrokov ako aj poplatok za vyhotovenie zmluvy presne podľa dohody, ktorú obsahovala zmluva. Následne v prebiehajúcom konaní, a to na základe tej výrokovej časti rozsudku prvostupňového súdu, ktorá je potvrdená aj týmto rozhodnutím krajského súdu sa ukázalo, že zmluva je v časti týkajúcej sa dohodnutých úrokov, a to z dôvodu ich výšky ako aj splatnosti neplatná. Z uvedeného možno vyvodiť len ten záver, že navrhovateľ síce poskytol v čase ako sa účastníci dohodli, t. j. pri uzatváraní zmluvy prvú splátku úroku, t. j. vo výške 50.000,- Sk, pričom vzhľadom na rozhodnutie súdu je zmluva v časti o úrokoch neplatná, a preto odporcovi v uvedenom rozsahu vzniklo bezdôvodné obohatenie tak, ako aj v súvislosti s prípadne vyplateným úrokom v neskoršom období. V prípade jeho preukázania má možnosť navrhovateľ vzhľadom na tieto okolnosti vymáhať od odporcu bezdôvodné obohatenie, avšak vyplatenie úroku v deň uzatvorenia zmluvy, tak ako bol v zmluve dohodnutý aj napriek tomu, že na základe neskoršieho rozhodnutia súdu sa ukáže, že sa jednalo o neplatnú dohodu, nemôže mať za následok záver o tom, že nebola naplnená reálna zmluva o pôžičke v takom rozsahu, ako to aj uviedli účastníci v písomnom vyhotovení zmluvy o pôžičke.

Nesprávne právne posúdenie nie je možné vyčítať súdu prvého stupňa ani v otázke jeho záveru, že v danom prípade sa nejedná o spotrebiteľskú zmluvu.

Súd prvého stupňa navrhovateľa vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania nepovažoval za spotrebiteľa najmä s ohľadom aplikácie ustanovenia § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého

spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Rovnako správne aplikoval aj ust. § 3 ods. 2 Zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v platnom znení v čase uzatvorenia zmluvy, podľa ktorého spotrebiteľom je osoba, ktorej bol poskytnutý úver na iný účel ako výkon povolania, zamestnania a podnikania.

Aj v prípade aplikácie Zák. č. 129/2010 Z. z., ktorý sa domáha navrhovateľ v odvolaní bráni záveru o tom, že v danom prípade sa jednalo o spotrebiteľský úver, znenie ust. § 1 ods. 3 písm. c/, f/ cit. zákona tomu, aby úver mohol byť považovaný za spotrebiteľský.

Odvolací súd sa napokon nestotožnil s tvrdením navrhovateľa ani pokiaľ ide o otázku „moderácie“ predmetnej zmluvy, ktorá mala spočívať v tom, že považoval za neplatnú dohodu o úrokoch a zmluvnej pokute, avšak v dôsledku toho nepovažoval za neplatnú celú zmluvu o pôžičke.

Ust. § 41 Občianskeho zákonníka umožňuje považovať za neplatnú len časť právneho úkonu v prípade, ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

Je nepochybné, že časť zmluvy týkajúcu sa dohody o príslušenstve pohľadávky možno oddeliť od tej časti zmluvy, ktorá sa týka poskytnutia pôžičky ako aj vrátenia istiny, a to nielen čo do formy, ale aj do obsahu.

V prejednávanej veci je nepochybné, a vyplýva to aj z dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa ako aj odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, že navrhovateľ opakovane vystupoval vo vzťahu k odporcovi ako dlžník, opakovane si od neho vypožičiaval finančné prostriedky. Jeho vôľa jednoznačne smerovala k vypožičaniu si finančných prostriedkov od odporcu, ktoré aj prevzal a pre účely podnikania spotreboval. Za takejto situácie nevrátenie sumy, ktorú si od odporcu vypožičal, t. j. nevrátenie pôžičky bez príslušenstva, o ktorom sa neskôr ukázalo, že nebolo primerané, by bolo naopak možné považovať za výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi.

Napokon aj v prípade aplikácie Zák. č. 129/2010 Z. z., ktorej sa dostáva navrhovateľ, dôsledkom nenaplnenia náležitostí zmluvy o úvere, stanovených v § 9 cit. zákona ako aj prekročenia najvyššej prípustnej miery odplaty, je iba bezúročnosť úveru, a teda sa netýka povinnosti splatiť v rozsahu, v akom bol poskytnutý (§ 11 ods. 1 Zák. č. 129/2010 Z.z.).

Odvolací súd tak nepovažoval za opodstatnené dôvody na odvolanie ani jedného z účastníkov, a preto rozsudok okresného súdu potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa v súlade s ust. § 224 ods. 1 O.s.p., keďže bude rozhodovať aj o trovách prvostupňového konania tak, ako to uviedol vo výroku napadnutého rozsudku.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.